

Ágh István

DŰLŐVILÁG

Ösztönös kíváncsiság hajt megint az otthoni kert alá. Valami elévült kényszer játszik veled, hogy újraéld, ami már nem tiéd, hogy betöltsd emlékeiddel, ami idegen lenne múltad nélkül. Előtted egybeszántott földek, ahogy a Szentkúti-dűlő szélén megállsz, elgondolkodsz a többiek nevén. Szemben az Irtás, a Páskom kietlen homokgödrei ásítanak a Vörösdombból. A Temető-dűlőt kőrifák takarják, s csak őseid a megmondhatóí, merre a Horgas-, a Gólya-, a Túrás-, a Cserker-, a Kertattya-dűlő. Ott fekvő földjeik már az utódoké sem. Ahol apád birtoka volt, az elszántott mezsgyék, főlszámolt ösvények és utak nyomán hatalmas, egynemű tábla. Közöd a telek-könyv számaihoz lehet, emberek nélkül. Míg örökkévaló kékségben áll a Hegy, néha ködbe húzódik, most épp feléd úszik a tiszta időben.

Előbb a nyárost idézed vissza. Egyidős lenne a hátad mögötti házzal, ha nem vágattátok volna ki. Közül a szántó, évente másféle növényzet parcelláira bontva: kukorica-, lucerna-, gabona-, kender-, répá- és krumpliföld az öles árokig.

Képzeld csak el egy kukoricarendet, ahogy végighajolgatsz a sápadt, erőtlen sorban a buja, mérges vegetációig. Kapát ugrató sűrűn vágsz át, s megpihenteted szemedet a túlnani nyugodt zöldön. Itt voltál gyerek, azok között, akik verejtéküket egykedvűen hullatták a rögökre, törték, zúzták a hantot, talpuk a finom szemcsékbe merült. Minden mozdulatukkal megújították jogosultságukat, szinte bele is temetkeztek. Nemcsak a barázda aljáig ismerték tulajdonukat, annál is lejjebb a kútásással vagy a döngölt fal agyagának kubikolásával. Itt, a jobbfeleden gázosodó nagy horpadás hiánya kővé szikkadtan barnállott a házból. Mögötted sárga tömény rétegben mélyült a háborús óvóhely. Néhány lépésre előtted kezdődik a homok, ahogy a nagyra nőtt vadcsereznye még jó földre vallott, a három diófa pedig silányra pár méteren belül. Szédítő magasba másztál a kesernyés, apró gyümölcsökért, megtetézvén a csökött, keveset termő szomszédokat. Kapád az égevény után nemsokára talajvizet fakasztott. Ott húzódott az árok, partjáról emelkedett a nyáros égbe nyúló bozontja. Rücskös, ta-

rajos törzsek, ezüstösszürke meredély. Zöld kupolák alatt érezhetted magad. Föl sose másztál, távol sarjadtak egymástól, s magasan kezdődtek az ágak. Legfelül vércsék laktak, onnan köröztek még magasabbra. Nem énekes madár, vérengző rikoltozás hallatszott az örök-ké rezgő levelek malomzúgásából. Az uralta a csöndet valami különös térben, ahol vörösesbarna virághernyókkal hajtott a tavasz, földi és égi hűvösség vált ki a nyárból, keserű méregszaga volt az avarnak.

Túl az öles árkon kis legelő zöldült a nyárfák hosszán. Délen, minden árnyéktól messze kis konyhakert tarkállott. Vastag tölgyepallón jutottatok át. Följebb, az egykori híd helyén kerék vágta átjáró. Szeretted azt a hascsiklandozó zuhanást, fölívelést, körülviasszhangzott a ló teli torokból szakadt biztatása, csattogássá erősödött a deszkazörgés, omlássá a paci horkanása, ahogy a mélyből a fogat a túlpartra esett, s megnyugodott a biztonságos síkon.

Itt tanultad szeretni a magányt. Kora tavasszal a teremtés tanújának képzelted magad, csodálkozhattál a vadvíz cikázó csöpp lényein, ha a szelíd tarajos götte mászkált arcod tükre alatt. Sárkánygyíkká fújta föl a fantáziád. Barna, ágadzó édesvízi hidra hajlongott magában, csápjain bukfencezett, mint egy megkerült növény. Azt képzelted, ő az egyetlen halhatatlan teremtmény, mert ízekre szakadva is folytatja életét. Pillanataidban léteztél, akár a vízi lények. Átsütött a nap az elárasztott fűszálakig, sugara gyenge lett, sejlővé kettőződtek a szálak, bolyhosszá, sápadttá szelídültek a fénytörésben, kitárt hasaljak színéhez hasonlított a meder sekélye.

Akkor magától értetődő, most már elgondolkoztató, micsoda ajándék faluvéginek lenni. Egyszerre a mezőn termettél. Folytatódott mákszemnyi jelenléted, magadénak mondhattál mindent. Csupa nyárfá, árokpart, gólyahír, marti lapu, fagomba, rét valami csillámló kristálygömbben. S az öles árok állóvizén is elérheted a tengert, bár kalandvágyad titkolod. Majd nyáron előnti a tájat a felhőszakadás, fölragyognak a mélyedések, minden árok rohanó sárga vízzel telik meg, s nem felejtet, máig emlékszel az árkok hálózatára. Áttör a víz a kocsmái híd alatt, kizúdul a határba a szemközti udvar szélén, bele a kertalji országút horhosába, északnak kanyarodik ide a nyáros alá, s tovább a fátlan völgyben a Harasztig, aztán a mezei szőlő mögött nyugatnak, s már a ti kaszálótok mezsgyéje lesz, míg el nem éri a Hunyor-patakot, aztán a Marcalt, a Rábát, a Dunát, a Fekete-tengert. Vonzották a fölfedezetlen, lábadnál kezdődő világok, magaddá élted őket akkor is, ha a határ között maradtál.

Ami a tiétek volt, csupán annyit jelentett, mint amihez jogosan kötődöttél, hogy otthonosan érezhesd magad. Alig akadt itt olyan, ahol meg ne fordultál volna. Először a legeltetés miatt, aztán felnőttesebb dologban a sok helyre mért földeken. S mintha a kis tehén terelt volna. Kis tőgyű, zsemlyeszínű volt. Ő maradt meg a front után. Nem adtatok neki nevet, azt sem tudod, hogyan, mikor került el tőletek. Borja lett az utóda, s mintha ugyanaz maradt volna kajla szarvaival, megátalkodott önzésében, míg te a kötelesség nyűgét próbáltad oldani mindenféle rácsodálkozással. S jó volt, ha nem zavartak, elbújtál a virágok közé, szedted a gombát.

Eső után fölsárgáltak a gombatelepek a vadlóhere méregzöld csipkái és a kiszáradt trágya rostjai alól. Bársonyosan simogatott a kesernyés kúpocskák fonákja. És mindig nyár volt, eső utáni verőfény, megszelídült az idő. A rét leginkább ott virágzott, ahol a tehénlepény körül az állat nem legelt. Meghagyta a kórokat is. Magasra nőtt a fű a kék katáng körül. A tehén az édeset szerette, azért állt annyit kikerics s nyerszöld szittyó a füzes szélárnyékában. Külön csöndjébe nem sütött a nap, csak a sok évre való avar vastag rétegei szürkültek, hangyák örölték a tuskót finom porrá, ami várukká cserepesedett az esőtől. Itt, a legelésre alkalmatlan sarokban nem kényszerültél tartózkodni. Inkább a konyhakertet mentetted a kártól, hogy a paták meg ne tapossák a szegélyező répa föld miatt. Hamvas káposzták sátoroztak. Karókra futtatott magrépák szára, sárga disznótökök, érett uborkák fölött állt lehajtott fejjel egy-egy napraforgó, pazarlón illatozott a kapor. A sárgarépaágyásban szörnyedtél el a lótetűtől. Véletlenül ráléphetted volna, s akkor mezítlábadba mar kapáival az a gonosz fémszerkezet, s halálos mérget fröcsköl sebedbe.

Ha a legelőn túlra gabonát vetettek, aratás múltán a dűlőútig tartott birodalmad. Ott kezdődött az Irtás a villanydúcok sorával. Keserű kátrányszagot árasztottak még akkor is, mikor feketeségük fakóbarnára kopott már. Őt drót függött kissé aláívelten a madarak pihenője gyanánt. De a ragadozók az erdők felől errejövőben mindig a dúc hegyére ültek. Csak a vadgalambok szálltak a drótra. Láttad egyszer a kifestékéket, amint csattanás, szikrázás közben égő, füstölő tollal lepotyogtak. Az egyiket fölemelted, megnézted, él-e, s vízszaejtetted, hogy majd a dögevő eltakarítsa.

Ezüst, fekete szemüregű halálfejek zümmögtek ott, ahol valaha kezdődött az erdő. De már nem röpködtek fácánok a csalitból, nem jártak a szentkúti forrásra szarvasok, és a forrás is elszökött a Hunyor

menti rétre. Csak a fairtók utódai igyekeztek egymáshoz szoruló parcelláikra.

Tavasztól őszi, hétköznapokon, ahogy a munka benépesítette a domboldalt s az öles árok mentén viruló konyhakertek hosszát, átleskített tájnak örvendezhettél. A nők kartonruháiból, a férfiak kék kötényének, fehér ingének mozgó foltjaiból idilli körkép alakult, miként a földművesek a munka fajtái szerint csapatba, véletlen sorba verődtek, s magányos távolodásba tűntek. A késő őszi esők után senki sem jósolta végleges hiányukat. Próbálsz a feledésből visszakeresni őket, nevükre rálelsz még, de földjeik pontos helyében bizonytalankodsz, arcukat lehetetlen megidézned. A bérbe vett dűlőúton két összekötött tehenet legeltet Anti bácsi, rozszog, pattog a tarack erős hálója, az útilapu eres levele harsan a szájuk alatt, Nagy Lajos nem hagyja abba a kaszálást, a szántogató Ferenc bácsi mozdulatára nem, de vén lova sötétpej színére, kiálló csontjaira, ki tudja, miért, emlékezel.

Eltűntek a Vörösdombra kapaszkodó szőlőskertek, gyümölcsösök, melyekben elérhetetlen Somló-hegyi álmaikat képzeltek megvalósulni. A túloldalon idegen világ kezdődött, hiszen ritkán látott, igazán át nem élt, másoknak termő földek bújtak meg arra. Kavicsossá változott a homokdomb, tele kóróval, vadrózsabokorral a kavicsbánya helye. Csenevész krumpli, csöpp sárga tök, ritka rozs termett, mikor még láttad a tanya- és akolromokat, s nagy nyájakat képzelte, juhászmulatságot, botos, fejszés verekedést apád gyerekkorából. Ezt a Hármast nevezett dűlőt a nyár kietlen, forró katlanának hitted, forróbbnak a páskom sivatagánál, ahol azért labdázni szoktatok, hűvös homokban fürödtél már, mikor valami építkezéshez bányásztátok a kocsira. Mintha őseid közé húzódtál volna, ahol a falu összes disznaja röfög, sivalkodik, fogadott kanász káromkodik magában, a galagonyás törpe árnyékában deleltet. Az akác vadon és a cserjés között szerbtövises fennsík a dögtemető, a sárga füvek közé vetett absztrakt lófejjel, nagy szarvú koponyával. Nem képzelte hozzájuk a családiasra szelídiült jószágokat, ahogy most a mezei emberek sírjára se gondolsz, pedig ott indult a temető alatt a páskom felé a farka az iszapos fertőn át, ördöggé csúfulva omlékony gödröket túrt a gyöppe.

Köves országot vágta ketté az emelkedő tájat, a gömbbé nyesett, koronájukig fehérre meszelt szederfákra kötötte a keresztutakat. Ünnepies kocsik előzték meg a helybeli tehenes szekereket. Mikor szüleid otthon hagytak, eléjük mentél volna a város felé, minden közeledő zajból őket próbáltad kitalálni.

Most veszed észre, micsoda végtelenséggel vett körül a falud határa, kicsiben megadott mindent, hogy tágasnak érezd. A kimozdulások is nagy utazásokat keltettek benned. A ritkán bejárt helyek idegenségük újdonságával tettek kíváncsivá, mint ahogy a Tüskésbe véletlenül vetődöttél, barátodat kísérve. Ha nem is a földhöz kötődöttél, egyszerre tiéd lett minden. Meghatódtál a különös fa alatt, a kérge megpaskolható, elérhető a legalsó ága. Ez a távolból hatalmas violinkulcsnak tetsző alak valójában a kéttörzsű lomb, egy rezgőnyárfá meg egy jegenyé szoros párosa volt.

Ott kezdődött a határ legtávolabbi sarka. Fekete, csigahéjtörmelekes barázdák, kis legelők, kaszálók forrtak rovarlábakkal, szöcskehangan az akácosokra, melyek a határszáron zöld bástyaformán emelkedtek. A ritkás lombok alatt büdösbürök és keserűlapu tornyosan és zsendelyesen, mint valami érintetlen aljnövényzetű fennsík, melyet vadak sem háborgattak. Amerre összezárt a sátor, tavaszi gyomok sápadtak. A határ túlfelén már idegenné változott a levegő is, ha ismeretlen valaki lélegezte, s azért nem szólt, mert ugyanazt hitte rólad. Különösnek tartottad ezt a világszéli hangulatot, vonzódtál hozzá, talán meg is szeretted.

Elhagyottá váltál az Erdő-tagban, mégis vágytál oda a hosszú szekerezéssel, apád mellett az ülésdeszkán, a Domb másik oldalánál tovább. Sötét agyagos sárral kezdődött az út egyre lazábbá, homokossá vált a tetőig, aztán megint kötött sár cuppogott a kerékcsapásban. Onnan az emelkedő után egynemű síkság, árnyas, ligetes vadon, melyhez a magas kukoricások, gabonatáblák hasonultak, mintha sohase fejeződne be a régi erdő meghódítása. Éjszakánként, ünnepnapokon azonnal visszaváltozott ősi állapotába. Eluralta az ember hiánya, a kifejezhetetlen magárahagyottság sejtelmes neszezése. A Tölösben néhány körülszántott tölgyfa mezei katedrálisra hívott, míg sáncai között tartott kétfelől az út a községi legelőig, öreg szilfákkal, vadrózsa- és kőkenybokrokkal. Majd a nyárfá mögött szelíden kitárult a tér. Gulyát hiányolt a sárba fektetett vályú körül a gémeskút. Kimeretlen, magasan állt benne a víz, visszhangozta a verébszivajt, szárnyas tollcsomók röpködtek arcod előtt, ha belenéztél. Fészkek szalmaszállai lógtak tükrébe a kőgyűrű réseiből. Láthatatlan varangy ümmentett a mélyből, talán a közeli Kuruttyó békavárából menekült ide remetének.

Egyszer az életben piros lábú kékvércsét láttál, horgas csőre édeni aurába szelődült, s ha most is arra járnál, még mindig azt a kék madarat keresnéd a kútágas hegyén.

Ártatlan cserkészésre csábított ez a távoli mező. Fészket találtál mindenütt a bozótban. Bárhol hajtottad el a levelet, ott sötétlett a finom fűvel, mohával bélelt titok. A magas sűrűségben tengelicék, cinkek remekművei meg a vadgalambok rendetlen gallyhordaléka. Lát-szatra a szarkáé sem takarosabb a száraz ágból, de a belseje olyan, mint a mives cserépedény. A fűben és a vetésben pacsirta-, fogoly-, fűrjfészkek. Elcsodálkoztál rajtuk, számon tartottad, óvtad mindegyiket. Szeretted gyönyörködni a tojások színes mintáiban, a tompa fényű, kékesfehér formákban.

Mintha szellem zörrentené a fát, mintha Isten jelenlétét éreznéd a közelben, amint ketten vagytok a csendes, nagy mezőben, a jelenésre legméltóbb magányban, ahol pásztorgyereket választ magának a mennyei szózat. De csupán a tölgyfa lombja lett szűk az örvösgalambnak, hatalmas a bársonyszürke tollazata, patyolatfehér szárnya csikja, nyakörve. Nem történt veled csoda, mégis ezek a magasztos és félelmetes pillanatok fölfoghatatlan dolgokkal kötődtek össze. Halálfélelmet éreztél, ugyanakkor a teremtés áhítatát. S azt képzelted, egy ideépített kápolna hiányzik csupán az életedből. Itt kellene élned, bogyók s más vadgyümölcsök szedegetésével, madarászattal, vadászattal múltatnád az időt, a természet istenét imádnád egy oltárnak kiszemelt tuskón.

Mégis a szeretet biztonságából fakadtak ábrándozásaid, a naiv képzelmekek között is tudtad, nem maradsz soha egyedül. Akkor még teljes volt a család, szorosan egymás mellett ültetek a szekéren a távoli krumpliföld felé. A túlságosan nehéz, hosszú nyelű, nagy vasú kapa helyett a szabad tűzre vigyáztál, krumplit süttöttél a forró hamuban ebédre. Nem ízlett még annyira kenyérmellévaló, ahogy a föld ízei kicsit édesen, kicsit kesernyésen összevegyültek az égett héjú gumókban, sárgán gőzölgött kezetekben a rózsakrumpli. Jó étvággyal fogyasztottátok. Így szokták a mezei emberek, mikor a rövid nappalú szép őszi időben földjükön maradtak délben is. Holdvilágnál hagyátok abba a krumpliszedést, s a hosszú úton hazáig énekeltek.

Kaszára fogva néhány év után a zöld lucernán próbáltad ki erődet. Megnyagगतott a megdőlt, hosszan összeszövődött takarmány, s egyszerre kisnyúl ugrott eléd, s bebújt a rendbe, belegabalyodott, mint egy kivetett tőr hurokjába. Boldogan fogtad meg, s rögtön sajnálni kezted, hiszen maréknyi vasderes reszketés tapadt kezedre, s ártatlan, halálra ijedt nagy szemével könnyörgött. Muszáj volt elengedni,

pedig szeretted volna levetett kabátod ujjába kötni, ahogyan apád szokta, mikor érkezése után az udvaron meglepett vele.

Milyen lassúak voltak a kamaszévek! Mégis milyen hamar az évtized végére jársz! Már csak nyaranta jössz haza, földjeitek közösben, de az egyetlennek maradt tehen a gazdaságból elvisz az Erdő-tagba, mert egy napig őrizni kell a falu összes marháját, ha rátok kerül a sor. Gyerekkori lánypajtásoddal vigyáztatok az állatokra, egymástól messze, hogy a pletyka is elkerüljön. De akkor már eszedbe sem jutott a szabadban lakás, a zöldbeli szerelem gyermekded bája, pedig csupa romantika kínálta magát a nagy, parlagos ligetben. A csiperkegomba olyan bőséggel termett, mintha megint benépesülésre vágyott volna a föld ott kint az elhagyott határban. Hadd menjenek még utoljára vödörrel, kosarakkal, szedjék tele kötényüket, zsebüket és kalapjukat.

Itt állsz a kert alatt, nem is érdekel igazán, amit onnan még láthatsz. Fél évszázad festette át, egy ezredév sem annyira. A Haraszt senkiföldje borókásai őrzik a karácsonyesték képzetét. Havasan kínálják örökzöldjüket a szegények szobáinak, mintha az Alpok csökkent volna a szomszédságba, szirtjei-völgyei a hepehupák, madárrajok sereglenek a méregkék bogyókra. Eszedbe jut házatok sározása, innen való a romló vakolat nyílt törését gyógyító sárga agyag. Mélyebben lakkosan ragyogó, zsíros, szürke réteget rejt a föld. Középtájon vadalmafa emelkedik. Választott fáid közt talán az a legkedvesebb, mint a mező magányosa, a madár ültette, szántáson nőtt dió- és cseresznyefákkal együtt. Itt a határ szélére emelt mezei Krisztus váltott ki hasonló érzelmeket. Többet jelentett önmagánál. Odavártad a legszebb kislányt a szomszéd faluból. Hátha gyónni jön éppen a plébániatemplomba, mosolyogva köszön, s veled játszani elég bátor, mert nem jár arra, a Haraszt felé senki. De a véletlen csak a cigányok sokadalmát táboroztatta le, a piros blúzós bakfist, aki miatt nem kellett meggyónnod a mohos kókeresztnek.

A Haraszt felé az országút két oldalán szilvafák, akácok, sürgönydúcok. Szélen földbe szúrt pléhtábla jelezte az útkaparót, köveken csengette kapáját, gazt sarabolt, vagy szundikált a hűvösben. Országútnak mondtátok, mintha a járás északnyugati része lett volna az ország. A fedező ménekhez mentetek legtávolabb, inkább a csöszsi mezőre gabonáért, mindenféle termésért. Magasra rakott hosszúszekéren hoztátok a szénát, te apád mögött üldögéltél a nyomórúdon, mikor a medárdi zivatar hajszolt benneteket. Majdnem megállította szívedet a lecsapó villám csattanása, azóta félsz az elemektől. Legyö-

kerezett az ökrök lába, megdermedtek, kergén áttörtek a delejes fronton, füstölt a parázsló kéreg sárga sebe.

A házatokkal szemben szabad mező. Égbe emelkedtek a szántó tehének a dombtetőn, vagy a túlnani rét nyelte el őket egy fordulóra. Mint téged is szokott, s onnan a domb alól megállapíthattad, az egész határ milyen változatos, a Völgydobogó-dűlőtől messzi terjedő fennsík a maga külön völgyeivel, emelkedőivel, s szülőfalud biztos talapzaton áll, kertjeivel lejtősen a füvek zöld tavára, melyen mégis vezetett egyetlen ösvény, s aki azon elindult, elvesztette személyiségét a réti élőlények között. Elhajolt előled, utánad visszazökött a vadzab és a sás, pattogva záporoztak a szöcskék és a sáskák. Elhallgatott röptében a pityer, barnás tolla elsötétült a kékben. Szemed elől elvesztetted a sárga billegetőt, s a kitarult térben te sem látszottál nagyobbnak egy átlón siető pontnál. Ugyanakkor magad számára óriásnak tűntél a harmat édesvizében. A patakhoz közeledve totyogóssá lett a mohás aljnövényzet, a gyalogjárók keskeny, vaskorlátos betonhídja előtt bokáig ért az iszap, sáros lábbal érkezted a patikába vagy a plakátoktól rikító hivatalba.

Most már alig követheted az egymásba pergő képeket, s már érted is, nemcsak látványként fogadod a mocsolákat a síkból fölmagasodó kerek nádassal, melyek mintha vermeteket tetőznének, sűrűjükbe döfött erős szárukon a barna bugák vékony orsói szótték a napsugarakat. Eszedbe sem jutott, ezek a szabályos formák kenderáztatók voltak a szintközeli talajvízig kiásva. Onnan hallatszott a tavaszi kuruttyolás. Szomjat oltani a Szentkúti-dűlőből ideszökött forrásból lehetett Samuék rétvén, a tietek közelében. Megtöltötted a korsót a mozdulatlan piócák és a megfontoltan mászó csíbor fölül, mikor a kaszások inasa voltál. Megengedték, vagy talán el is várták, hogy segíts nekik. A hátsó kaszás mögött vágtd a rendet apád okítása szerint. A kasza tövét a földre engedted, hegyét fölemelted a füvek pontos borbélyaként. Figyelmed fáradtságodról a különös metszet meglepő szépségével tereltd el, ahol még hűtött a harmat, mohabársonyba süppedt a lábad, s nagyon örültél volna, ha tojással tele harisfészekre lelsz. A reggeli jó ízeit is megkaptad jutalmul. A barkabokor árnyékában füstölt sonkát ettetek, nagy étvággal harapva hozzá a szikkadt kenyeret. Takaros rendek hűvös terítke párologott mögöttetek, s hosszú lábú madarak bogarásztak a frissen vágott széna hosszán, fölvervén a szerelemre serkentő ánizsillatot.

Nincs pontos ideje szerelmeid első érintésének. Talán akkor kezdődött, amikor meghatódtál a rajtad kívül levő elnyerhetőn. Kiválik

a homályból a ló szügyének izommozgása, mikor a virágzó krumplibokrok sorára bakhátat ekéztetek, s te vezetted kantárszáron a kancát zúzottlucerna-szagú leheletében, mintha a föld szellemének lengedezését érezted volna a Bánom-tagban. Biztosan szerelem volt már istenhited is, melyet fölszabadult zsigereid által cseréltél valóságos csodákra. A beteljesülés vonzott, s elképzelt szeretőd figyelmét hitted cselekedeteidben. Ő hajtott az aratásban, a kévék hajigálása közben. Így lett Sára a Haraszt, Magdolna a Rét, Anna a Völgydobogó, Mária a Bánom-tag, Julianna az Irtás-dűlő, igaziból és játszásból. Ők lettek sokféle arca a tájnak barna-kék-zöld szemükkel, lenczőke és éretthéj-színű barna hajjukkal. Csak a te arcodat nem tudod odaképzelné, miként a víztükör, kiszáradt alólad. Mozdulataidat elfújta a szél, hangodat zúgásába emésztette a nyáros.

Ahogy most állsz az otthoni kert alatt, látsz valakit egyedül ballagni az egykori dűlőúton. Nem látják a pacsirták, nem hallják a nyulak nadrágsuhogását s tokmányát mint kocog. Nincs az a róka, aki a dohányfüstöt és az istállószagot megszimatolná rajta. Moccsanatlan csönd veszi körül, s korai harmat, amint párolog a föld, olyan káprázat, amihez közönyössé szoktatta az élet. Magányos arató ballag, apró termete még kisebbnek látszik a kerécsapásból, csupán az árnyéka hatalmas, nyugtalan, mint a szellem, ha nem talál végső otthonára. Óriási rovar úszik mellette, a sziluetten eltorzult nagy bogárfejet formáz a kajla kalap, szörnyeteg szitakötőt a gereblyefogú kaszatakáro és a hosszú kacsos nyélről aláívelő kasza. Az árnyék rávetődik az alacsony növényzetre, föl-kúszik a magas szálakon. Különválik. Test nélkül megy tovább.

Kortárs, 2003/8.

ÁGH ISTVÁN (1938, FELSŐISZKÁZ) JÓZSEF ATTILA- ÉS KOSSUTH-DÍJAS LÍRIKUS ÉS PRÓZAÍRÓ